

I. PODATKI O ROKOPISU

(Stran izpolni založnik pred oddajo recenzentu.)

Naslov učbenika:

Planet Radovednih pet: Berilo 5

Avtor/ Avtorji

dr. Milena Mileva Blažič, Jakob J. Kenda, Drago Meglič, Neža Ritlop, Mateja Seliškar Kenda, Peter Svetina

Didaktična zasnova berila: dr. Boža Krakar Vogel

Založba Rokus Klett

Učbenik bo namenjen naslednjemu/-im vzgojnoizobraževalnemu/-im programu/-om:

- osnovnošolsko izobraževanje**
- vzgoja in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami
- osnovno glasbeno izobraževanje
- gimnazijsko izobraževanje ° splošno ° strokovno
- nižje poklicno izobraževanje
- srednje poklicno izobraževanje
- srednje tehniško oz. strokovno izobraževanje
- poklicno-tehniško izobraževanje
- drugo:

Ime programa/programov:

(Pomočnik v biotehnikih in oskrbi, Klepar-krovec, Zdravstvena nega, Strojni tehnik...)

Predmet:

Slovenščina

Razred: **5.**

Letnik:
Število ur:
70/175

Ime programa/programov:

(Pomočnik v biotehnikih in oskrbi, Klepar-krovec, Zdravstvena nega, Strojni tehnik...)

Predmet:

Razred:
Letnik:
Število ur:

Ime programa/programov:

(Pomočnik v biotehnikih in oskrbi, Klepar-krovec, Zdravstvena nega, Strojni tehnik...)

Predmet:

Razred:
Letnik:
Število ur:

II. VRSTA RECENZIJE

(Založnik označi vrsto ocene.)

- Ocena skladnosti s sodobnimi spoznanji stroke oziroma strok, ki opredeljujejo predmet oziroma področje**
- Ocena metodično didaktične ustreznosti**
- Ocena razvojno psihološke ustreznosti

Izjavljamo, da je rokopis recenzentu oddan skladno z drugim in tretjim odstavkom 9. člena Pravilnika o potrjevanju učbenikov.

Avtorstvo gradiv:

https://bib.cobiss.net/bibliographies/si/webBiblio/bib301_20221130_150803_21786.html

Recenzija gradiv, sekundarno avtorstvo:

BOŠNJAK, Blanka (urednik). *Hagiografija v luči sodobnih raziskav : 5. mednarodna znanstvena konferenca Slavistični znanstveni premisleki : zbornik povzetkov : Maribor, 18. 5.-19. 5. 2022*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (43 str.)). <https://izzivislavistike.wixsite.com/website-1/povzetki>. [COBISS.SI-ID [109163267](#)]

financer: ARRS, Programi, P6-0156, SI, Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine
kategorija: SU (S)

Otrok in knjiga : revija za vprašanja mladinske književnosti, književne vzgoje in s knjigo povezanih medijev. BOŠNJAK, Blanka (član uredniškega odbora 2010-2018). Maribor: Mariborska knjižnica: Pedagoška fakulteta; Ljubljana: Pionirska knjižnica, enota Knjižnice Oton Župančič, 1972-. ISSN 0351-5141. <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:spr-HOXHOXEQ>. [COBISS.SI-ID [754692](#)]
kategorija: SU (S)

Druge aktivnosti:

(npr članstvo v komisijah, mentorstvo ...)

Mentor pri magistrskih delih (bolonjski študij)

ROŠKER, Patricija. *Poetika nasilja v literaturi Mojce Kumerdej : magistrsko delo*. Maribor: [P. Rošker], 2020. IX, 78 str., ilustr. <https://dk.um.si/IzpisGradiva.php?id=75665>. [COBISS.SI-ID [25092360](#)]

kategorija: SU (S)

MASTNAK, Barbara. *Tematizacija človekovega smisla v sodobni slovenski kratki prozi = The thematization of human meaning in contemporary Slovene short prose : magistrsko delo*. Maribor: [B. Mastnak], 2020. 103 str., tabele. <https://dk.um.si/IzpisGradiva.php?id=78035>. [COBISS.SI-ID [38216707](#)]

kategorija: SU (S)

LAH, Iva. *Ptuj in drugi realni kraji v pripovedni prozi Mihe Remca : magistrsko delo = Ptuj and other real places in the narrative prose of Miha Remec : master's thesis*. Maribor: [I. Lah], 2018. II, 73 f., II f. pril. <https://dk.um.si/IzpisGradiva.php?id=70269>. [COBISS.SI-ID [23874824](#)]

kategorija: SU (S)

POŽIN, Karin. *Slovenske pridige knezoškofa Mihaela Napotnika : magistrsko delo = Slovene sermons of prince-bishop Mihael Napotnik : master's thesis*. Maribor: [K. Požin], 2018. II, 91 f. <https://dk.um.si/IzpisGradiva.php?id=69889>. [COBISS.SI-ID [24065032](#)]

kategorija: SU (S)

KARTUŠ, Nina. *Tematizacija partnerskih odnosov v izbranih kratkoproznih zbirkah po letu 2000 : magistrsko delo = The thematization of partner relationships in selected short prose collections after the year 2000 : master's thesis*. Maribor: [N. Kartuš], 2018. 78 f., tabele, ilustr. <https://dk.um.si/IzpisGradiva.php?id=70630>. [COBISS.SI-ID [23963400](#)]

kategorija: SU (S)

KRAJNC, Lidija. *Karakterizacija likov v izbrani slovenski kratki prozi po letu 2000 : magistrsko delo = Characterization of the literary characters in the selected Slovene prose after the year 2000 : master's thesis*. Maribor: [L. Krajnc], 2017. 80 f., tabele. <https://dk.um.si/IzpisGradiva.php?id=66262>. [COBISS.SI-ID [23268360](#)]

kategorija: SU (S)

V. PISNA OCENA

(Recenzent označi vidik opravljene ocene.)

- Ocena skladnosti s sodobnimi spoznanji stroke oziroma strok, ki opredeljujejo predmet oziroma področje**
- Ocena metodično didaktične ustreznosti**
- Ocena razvojno psihološke ustreznosti**

Pisna utemeljitev ocene besedilnega in nebesedilnega dela prejetega učbenika:

Dr. Milena Mileva Blažič, dr. Jakob J. Kenda, Drago Meglič, Neža Ritlop, dr. Mateja Seliškar Kenda, dr. Peter Svetina:

Planet Radovednih pet

Berilo za slovenščino v 5. razredu osnovne šole

Berilo Planet radovednih pet za 5. razred osnovne šole zajema, v skladu z ustreznim učnim načrtom in kurikulumom, besedila in besedilne odlomke treh sklopov literarnih vrst oziroma zvrsti: poezije, proze in dramatike. V prvem sklopu je 19 besedil, ki pripadajo poeziji, med katerimi je 12 slovenskih avtorjev in avtoric, 3 tuji oziroma prevodni avtorji in avtorice ter ena slovenska ljudska, skupaj 19 besedil, saj sta objavljeni po dve besedili treh slovenskih avtorjev (Milana Dekleve, Nika Grafenauerja in Daneta Zajca). V drugem sklopu je 31 proznih tekstov trinajstih slovenskih in dvanajstih prevodnih avtorjev in avtoric ter štiri ljudska besedila. Dva avtorja imata po dve besedili – Thomas Brezina ter Slavko Pregl. Tretji sklop prinaša odlomke dramskih besedil, in sicer štirih slovenskih avtorjev (Boris A. Novak, Milan Dekleva, Žarko Petan, Leopold Suhodolčan) in ene avtorice (Alenka Goljevšček-Kermauner). Skupaj je torej v berilu Planet Radovednih pet zajetih 55 pesemskih, proznih in dramskih besedil, ki ustrezajo kriterijem kanoniziranosti, starostne primernosti in recepcijskega vidika v zastavljenem starostnem obdobju. Izbor pesmi v razdelku poezije je prav tako ustrezen, zlasti pa pomembno opozarja na aktualno problematiko z vključitvijo romske pesmi. Tovrsten izbor skuša med drugim opozoriti na tematsko področje stigmatiziranja drugačnosti, stereotipnega dojemanja otroštva, npr. s pesmijo Barbare Gregorič Gorenc: Nežna deklica, tudi na oblikovne in zgradbene značilnosti, vključena je npr. vrsta likovne pesmi Žirafa in Slon avtorja Paja Kanižaja, kar vse omogoča drugačen in nekonvencionalen pristop k sicer zahtevnemu območju pesništva. Prozni odlomki besedil segajo h kanonizirani slovenski kot prevodni književnosti, npr. Leopold Suhodolčan, Kristina Brenk, Prežihov Voranc, Janez Jalen, Fran Milčinski, Mark Twain, Hans Christian Andersen. Zanimiv je izbor ljudskega slovstva, ki sega na področje drugih narodov tatarskega, avstralskega, eskimskega ter indijanskega izročila. Ob tem pa izbor ponuja tudi aktualne bralne izzive, npr. dela Bine Štampe Žmavc, Dima Zupana, Roalda Dahla, Enid Blyton, pri čemer je podan tudi odlomek stripa Asterix na olimpiadi avtorjev R. Goscinnyja ter A. Uderza. Tovrstna besedila pomenijo most do izboljšanja bralne kulture ali dodatno spodbudo k razvoju bralnih zmožnosti in funkcionalne pismenosti, ki je v sodobnem času, ob izjemno hitrem medijskem razvoju, pomemben izziv. Dramatika zajema odlomke sodobnih slovenskih dramskih del za mladino, ki pomembno dopolnjujejo prozne in pesniške zvrsti, ob tem so zlasti z vidika slabše recepcije tovrstnih besedil še toliko bolj potrebna šolske obravnave.

Didaktično ustrezno so k izbranim besedilom vključeni še bio- in bibliografski podatki avtorjev in avtoric, literarnovedna in stvarna pojasnila, dejavnosti pred branjem, ki primerno motivirajo pred branjem samih besedil in zatem dejavnosti po branju, (medijska) ustvarjalnica, dodane misli in anekdote. V berilu so zajete še nebesedilne vizualne podobe v obliki fotografij ter ilustracij treh avtorjev in avtoric (Polona Lovšin, Katja Stanek in Matej de Cecco), ki smiselno dopolnjujejo besedilni del in ga estetsko nadgrajujejo. Celotna podoba in vsebina berila Planet Radovednih pet, tudi z možnostjo vključevanja medijske vzgoje in že navedenega instrumentarija, nudi pedagoškemu kadru pri pouku književnosti didaktične spodbude k vrednotenju književnosti, kar

Pregledal sem učbenik pripravljen za **objavo v elektronski obliki**, ki na

- ustrezen neustrezen

način vključuje **interaktivne gradnike** (vodene učne poti, igre, naloge, teste, orodja za analizo odgovorov) za pridobivanje, utrjevanje ter preverjanje znanja:

Kazalo in nadbessedilo (hipertekst) vodita uporabnika po vsebinah. Orodjarna omogoča reševanje nalog in testov ter popravljanje napačnih odgovorov.

- ustrezen neustrezen

motivira učenca za aktivno komunikacijo z vsebinami in predstavitvami:

Orodjarna z možnostjo dopisovanja vsebine, reševanjem nalog, povečevanjem izbranih predmetov omogoča aktivno komunikacijo z vsebinami in predstavitvami.

- ustrezen neustrezen

način vključuje **večmedijske/multimedijske elemente** (statične in gibljive podobe) za hitro in nazorno razlago pojavov, procesov, zakonitosti:

Učbenik vsebuje statične podobe.

- ustrezen neustrezen

način z navodili usmerja učenca pri postopnem razumevanju učnih vsebin, povezovanju že usvojenega znanja ter razvijanju sposobnosti za razvijanje ciljnih dejavnosti.

Pri ponovnem pregledu so bile moje pripombe ustrezno upoštevane:

- da ne jih nisem imel

Pregledani učbenik v celoti: **ustreza** delno ustreza ne ustreza

VII. DODATNE OPOMBE:

Pri naslednji izdaji berila priporočam, da se besedilo na str. 38 Fred Eleanor Farjeon zamenja z ustrežnejšim, ki bo zares ponazarjalo ljubezen do živali (če lirski subjekt rad je živali, ne pomeni, da jih ima rad).

OBRAZEC ZA OCENO RECENZENTA
KOMISIJA ZA UČBENIKE
STROKOVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE ZA SPLOŠNO IZOBRAŽEVANJE

Datum: 8. 12. 2022

Podpis recenzenta: